Torsdag den 24. juni 2021

P9_TA(2021)0313

Kommissionens rapport om retsstatssituationen 2020

Europa-Parlamentets beslutning af 24. juni 2021 om Kommissionens rapport om retsstatssituationen 2020 (2021/2025(INI))

(2022/C 81/03)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til artikel 295 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),

— der navnlig henviser til artikel 2, artikel 3, stk. 1, artikel 3, stk. 3, andet afsnit, artikel 4, stk. 3, og artikel 5, 6, 7 og 11 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU),

— der henviser til artiklerne i TEUF vedrørende respekt for og beskyttelse og fremme af demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder i Unionen, herunder artikel 70, 258, 259, 260, 263 og 265,

— der henviser til protokol nr. 1 om de nationale parlamenters rolle i Den Europæiske Union, og protokol nr. 2 om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, der er vedføjet som bilag til traktaterne,

— der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (i det følgende benævnt »chartret«),

— der henviser til Den Europæiske Unions Domstols (Domstolens) retspraksis,

— der henviser til artikel 49 i TEU, Københavnskriterierne og det samlede EU-regelværk (acquis), som et kandidatland skal overholde, hvis det ønsker at tiltræde Unionen,

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 30. september 2020 med titlen »Rapport om retsstatssituationen 2020 — Retsstatssituationen i Den Europæiske Union« (COM(2020)0580),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2092 af 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget [1] (forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet),

— der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/692 af 28. april 2021 om oprettelse af programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1381/2013 og Rådets forordning (EU) nr. 390/2014 [2],

— der henviser til verdenserklæringen om menneskerettigheder,

— der henviser til FN's instrumenter om beskyttelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, henstillingerne og rapporterne fra FN's universelle regelmæssige gennemgang samt retspraksis i FN's traktatorganer og Menneskerettighedsrådets særlige procedurer,

— der henviser til FN's erklæring af 8. marts 1999 om menneskerettighedsforkæmpere,

— der henviser til henstillingerne og rapporterne fra Kontoret for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder, højkommissæren for nationale mindretal, repræsentanten for frie medier og andre organer under Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE),

— der henviser til den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, den europæiske socialpagt, Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols og Den Europæiske Komité for Sociale Rettigheders retspraksis og til konventioner, henstillinger, resolutioner, udtalelser og rapporter fra Europarådets Parlamentariske Forsamling, Ministerkomitéen, menneskerettighedskommissæren, Den Europæiske Kommission mod Racisme og Intolerance, styringskomitéen for bekæmpelse af forskelsbehandling, inklusion og mangfoldighed, Venedigkommissionen og andre organer under Europarådet,

---

[1] EUT L 433 I af 22.12.2020, s. 1.
[2] EUT L 156 af 5.5.2021, s. 1.

Torsdag den 24. juni 2021

— der henviser til aftalememorandummet af 23. maj 2007 mellem Europarådet og Den Europæiske Union og Rådets konklusioner af 8. juli 2020 om EU's prioriteter for samarbejdet med Europarådet 2020-2022,

— der henviser til FN's konvention mod korruption,

— der henviser til FN's internationale konvention om afskaffelse af alle former for racediskrimination,

— der henviser til Europarådets publikation af 7. april 2020 med titlen »Respecting democracy, rule of law and human rights in the framework of the COVID-19 sanitary crisis — A toolkit for member states«,

— der henviser til interimsrapporten om de foranstaltninger, der er truffet i EU's medlemsstater som følge af covid-19-krisen, og deres indvirkning på demokratiet, retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder, som Venedigkommissionen vedtog på sin 124. plenarforsamling den 8. oktober 2020,

— der henviser til årsrapporten 2020 fra partnerorganisationerne i Europarådets platform til fremme af beskyttelse af journalistik og journalisters sikkerhed,

— der henviser til Kommissionens begrundede forslag til Rådets afgørelse af 20. december 2017, som er fremlagt i overensstemmelse med artikel 7, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Union, hvorved det fastslås, at der er en klar fare for, at Republikken Polen groft overtræder retsstatsprincippet (COM(2017)0835),

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 17. juli 2019 med titlen »Styrkelse af retsstatsprincippet inden for Unionen — En handlingsplan« (COM(2019)0343),

— der henviser til EU's resultattavle for retlige anliggender 2020,

— der henviser til udtalelse af 19. juni 2019 fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg med titlen »Yderligere styrkelse af retsstatsprincippet i Unionen: Status og eventuelle næste skridt«, der indeholdt et forslag om afholdelse af et årligt forum om grundlæggende rettigheder og retsstatsprincippet,

— der henviser til rapporten fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs Gruppe om Grundlæggende Rettigheder og Retsstatsprincippet fra juni 2020 med titlen »National developments from a civil society perspective, 2018-2019«,

— der henviser til rapporten af 17. januar 2018 fra EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder med titlen »Challenges facing civil society organisations working on human rights in the EU«, til dets bulletiner, som blev offentliggjort i 2020, om coronaviruspandemiens indvirkning på de grundlæggende rettigheder i EU og til dets andre rapporter, data og værktøjer, navnlig Den Europæiske Unions informationssystem for grundlæggende rettigheder (EFRIS),

— der henviser til rapporten fra EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder af 10. september 2020 med titlen »Antisemitism: Overview of antisemitic incidents recorded in the European Union«,

— der henviser til Det Europæiske Ligestillingsinstituts rapport med titlen »Beijing+25: the fifth review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States«, der blev offentliggjort den 5. marts 2020,

— der henviser til konklusionerne fra Rådet for Den Europæiske Union og medlemsstaterne forsamlet i Rådet om sikring af respekt for retsstatsprincippet af 16. december 2014,

— der henviser til EU's ligestillingsstrategi 2020-2025, EU's LGBTIQ-ligestillingsstrategi 2020-2025, EU-strategien for børns rettigheder for 2021-2024 og EU-strategien for rettigheder for personer med handicap 2021-2030,

— der henviser til EU's handlingsplan for bekæmpelse af racisme 2020-2025 og EU's strategiske ramme for romaernes ligestilling, integration og deltagelse,

— der henviser til sin beslutning af 25. oktober 2016 med henstillinger til Kommissionen om oprettelse af en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder ([3]),

— der henviser til sin beslutning af 1. marts 2018 om Kommissionens beslutning om at tage artikel 7, stk. 1, i TEU i anvendelse i forbindelse med situationen i Polen ([4]),

— der henviser til sin beslutning af 19. april 2018 om behovet for at oprette et instrument for europæiske værdier til støtte for civilsamfundsorganisationer, der fremmer de grundlæggende værdier inden for Den Europæiske Union på lokalt og nationalt plan ([5]),

— der henviser til sin beslutning af 19. april 2018 om beskyttelse af undersøgende journalister i Europa: sagen om den slovakiske journalist Ján Kuciak og Martina Kušnírová ([6]),

— der henviser til sin beslutning af 12. september 2018 om et forslag om at opfordre Rådet til i henhold til artikel 7, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Union, at fastslå, at der er en klar fare for, at Ungarn groft overtræder de værdier, som Unionen bygger på ([7]),

— der henviser til sin beslutning af 13. november 2018 om retssikkerhed i Rumænien ([8]),

— der henviser til sin beslutning af 14. november 2018 om behovet for en omfattende EU-mekanisme til beskyttelse af demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder ([9]),

— der henviser til sin beslutning af 13. februar 2019 om konstatering af tilbagegang med hensyn til kvinders rettigheder og ligestilling i EU ([10]),

— der henviser til sin beslutning af 28. marts 2019 om situationen vedrørende retsstatsprincippet og bekæmpelse af korruption i EU, navnlig i Malta og Slovakiet ([11]),

— der henviser til sin beslutning af 18. december 2019 om retsstatsprincippet i Malta efter de seneste afsløringer om mordet på Daphne Caruana Galizia ([12]),

— der henviser til sin beslutning af 18. december 2019 om offentlig forskelsbehandling af og hadefulde udtalelser om LGBTI-personer, herunder LGBTI-fri områder ([13]),

— der henviser til sin beslutning af 15. januar 2020 om menneskerettigheder og demokrati i verden og Den Europæiske Unions politik på området — årsberetning 2018 ([14]),

— der henviser til sin beslutning af 16. januar 2020 om igangværende høringer inden for rammerne af artikel 7, stk. 1, i TEU vedrørende Polen og Ungarn ([15]),

— der henviser til sin beslutning af 17. april 2020 om en EU-koordineret indsats til bekæmpelse af covid-19-pandemien og dens konsekvenser ([16]),

---

([3]) EUT C 215 af 19.6.2018, s. 162.
([4]) EUT C 129 af 5.4.2019, s. 13.
([5]) EUT C 390 af 18.11.2019, s. 117.
([6]) EUT C 390 af 18.11.2019, s. 111.
([7]) EUT C 433 af 23.12.2019, s. 66.
([8]) EUT C 363 af 28.10.2020, s. 8.
([9]) EUT C 363 af 28.10.2020, s. 45.
([10]) EUT C 449 af 23.12.2020, s. 102.
([11]) EUT C 108 af 26.3.2021, s. 107.
([12]) Vedtagne tekster, P9_TA(2019)0103.
([13]) Vedtagne tekster, P9_TA(2019)0101.
([14]) Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0007.
([15]) Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0014.
([16]) Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0054.

Torsdag den 24. juni 2021

— der henviser til sin beslutning af 19. juni 2020 om protesterne mod racisme efter George Floyds død ([17]),

— der henviser til sin beslutning af 19. juni 2020 om genåbningen af undersøgelsen af Tjekkiets premierminister for misbrug af EU-midler og mulige interessekonflikter ([18]),

— der henviser til sin beslutning af 17. september 2020 om forslag til Rådets afgørelse, hvorved det fastslås, at der er en klar fare for, at Republikken Polen groft overtræder retsstatsprincippet ([19]),

— der henviser til sin beslutning af 7. oktober 2020 om oprettelse af en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder ([20]),

— der henviser til sin beslutning af 8. oktober 2020 om retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder i Bulgarien ([21]),

— der henviser til sin beslutning af 25. november 2020 om styrkelse af mediefrihed: beskyttelse af journalister i Europa, hadefuld tale, desinformation og platformenes rolle ([22]),

— der henviser til sin beslutning af 26. november 2020 om situationen vedrørende grundlæggende rettigheder i Den Europæiske Union — årsberetning 2018-2019 ([23]),

— der henviser til sin beslutning af 17. december 2020 om den flerårige finansielle ramme 2021-2027, den interinstitutionelle aftale, EU-genopretningsinstrumentet og forordningen om retsstatsprincippet ([24]),

— der henviser til sin beslutning af 11. marts 2021 om erklæring af EU som LGBTIQ-frihedszone ([25]),

— der henviser til sin beslutning af 25. marts 2021 om anvendelsen af forordning (EU, Euratom) 2020/2092, mekanismen for konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet ([26]),

— der henviser til sin beslutning af 29. april 2021 om mordet på Daphne Caruana Galizia og retsstatssituationen i Malta ([27]),

— der henviser til sin evaluering af europæisk merværdi, der ledsagede den lovgivningsmæssige initiativbetænkning om oprettelse af en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder fra oktober 2016,

— der henviser til sin foreløbige vurdering af den europæiske merværdi af en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder af 23. april 2020,

— der henviser til forretningsordenens artikel 54,

— der henviser til udtalelser fra Budgetkontroludvalget, Retsudvalget, Udvalget om Konstitutionelle Anliggender og Udvalget for Andragender,

— der henviser til betænkning fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (A9-0199/2021),

---

([17]) Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0173.
([18]) Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0164.
([19]) Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0225.
([20]) Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0251.
([21]) Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0264.
([22]) Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0320.
([23]) Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0328.
([24]) Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0360.
([25]) Vedtagne tekster, P9_TA(2021)0089.
([26]) Vedtagne tekster, P9_TA(2021)0103.
([27]) Vedtagne tekster, P9_TA(2021)0148.

A. der henviser til, at Unionen bygger på de fælles værdier, der er nedfældet i artikel 2 i TEU, nemlig respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal — værdier, som er fælles for EU's medlemsstater, og som kandidatlande skal tilslutte sig for at kunne blive medlem af Unionen; der henviser til, at demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder er gensidigt forstærkende værdier, som, når de undergraves, kan udgøre en systemisk trussel mod Unionen; der henviser til, at respekten for retsstatsprincippet er bindende for Unionen som helhed og for dens medlemsstater på alle forvaltningsniveauer, herunder subnationale enheder;

B. der betragter den årlige gennemgang af retsstatssituationen som en velkommen tilføjelse til de værktøjer, der er til rådighed for at værne om de værdier, der er nedfældet i artikel 2 i TEU, idet den anskuer situationen i alle EU's medlemsstater ud fra fire søjler med direkte indflydelse på respekten for retsstatsprincippet; der henviser til, at mekanismen er tænkt som en årlig cyklus, der skal gøre det muligt til at fremme retsstatsprincippet og forhindre, at problemer opstår eller forværres;

C. der påpeger, at Kommissionens første rapport om retsstatssituationen (2020-rapporten) har begrænset omfang, da den ikke dækker alle EU's værdier som fastsat i artikel 2 i TEU;

D. der henviser til, at chartret efter Lissabontraktatens ikrafttrædelse er fuldt integreret i traktaterne og derfor nu er juridisk bindende for EU's institutioner, agenturer og andre organer samt for medlemsstaterne i forbindelse med anvendelsen af EU-lovgivningen; der henviser til, at der skal skabes, fremmes og styrkes en ægte kultur for grundlæggende rettigheder, ikke bare i EU-institutionerne, men også i medlemsstaterne, navnlig når de anvender EU-lovgivningen på nationalt plan og i deres forbindelser med tredjelande;

E. der henviser til, at selv om 2020-rapporten tager bekymrende forhold op og øger opmærksomheden om den, giver den ikke en fyldestgørende vurdering af effektiviteten af de ændringer, der er gennemført af det enkelte land, eller nogen konkrete landespecifikke henstillinger eller en undersøgelse af det enkelte lands overholdelse af retsstatsprincippet over tid, hvilket kan bringe dens tilsigtede forebyggende virkninger i fare;

F. der henviser til, at uden en effektiv opfølgning gennem den årlige overvågning vil 2020-rapporten måske ikke føre til forebyggelse, opdagelse og effektiv imødegåelse af de systemiske udfordringer og tilbageskridt for retsstatsprincippet, som har kunnet observeres i flere EU-medlemsstater i de senere år; der henviser til, at opretholdelse af retsstatsprincippet er en væsentlig forudsætning for overholdelse af princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning og for beskyttelsen af Unionens finansielle interesser;

G. der henviser til, at en række beslutninger, som Parlamentet har vedtaget, har påpeget alvorlige problemer på retsstatsområdet i flere medlemsstater ([28]);

H. der henviser til, at tilbageskridtene med hensyn til retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder i visse lande i alvorlig grad påvirker den gensidige tillid til funktionsdygtigheden af området med frihed, sikkerhed og retfærdighed og truer Unionens mål som fastsat i artikel 3 i TEU, hvilket illustreres af de mange tilfælde, hvor den europæiske arrestordre har været under pres som følge af stærk tvivl om retsvæsenets uafhængighed;

I. der henviser til, at ombudsmandsinstitutionerne og ligestillingsorganerne i medlemsstaterne spiller en afgørende rolle, når det gælder om at sikre retsstatens vigtigste principper såsom gennemsigtighed, ansvarlighed og en retfærdig rettergang;

J. der henviser til, at nødforanstaltninger truffet som reaktion på covid-19-pandemien har påvirket EU-borgernes udøvelse af deres grundlæggende rettigheder, f.eks. retten til fri bevægelighed, adgangen til klage og domstolsprøvelse, adgangen til offentlig information, privatlivets fred, forenings- og forsamlingsfriheden, og har haft en indvirkning på den demokratiske kontrol og balance; der henviser til, at det derfor er helt afgørende at sikre, at der findes effektiv kontrol og balance i forhold til regeringers tiltag til forsvar for EU-borgernes rettigheder;

K. der henviser til, at flere medlemsstater er røget nedad på internationale ranglister over pressefrihed, og volden mod journalister er steget; der henviser til, at truslerne mod mediefriheden omfatter chikane og angreb rettet mod journalister, tilsidesættelse af journalisters lovmæssige beskyttelse samt overtagelse af medier og økonomisk eller politisk motiverede indgreb i mediesektoren; der henviser til, at den bekymrende udvikling med sigte på at kvæle ytringsfriheden og pressefriheden er et dårligt eksempel i EU og for tiltrædelseslandene;

([28]) Se f.eks. Parlamentets beslutninger af 1. marts 2018, 19. april 2018, 13. november 2018, 28. marts 2019, 18. december 2019, 19. juni 2020, 8. oktober 2020 og 29. april 2021, som der henvises til ovenfor.

L. der henviser til, at det er nødvendigt at styrke og strømline eksisterende mekanismer og udvikle en effektiv EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder for at sikre, at der værnes om de principper og værdier, der er nedfældet i traktaterne, i hele Unionen;

M. der henviser til, at respekten for mindretals rettigheder udgør et af de politiske kriterier, som et kandidatland skal opfylde ved tiltrædelsen; der henviser til, at Unionen har en vigtig rolle at spille, når det gælder om at sikre respekten for nationale og sproglige mindretals rettigheder i kandidatlandene; der henviser til, at Parlamentet allerede har opfordret Kommissionen ([29]) til at vedtage en fælles ramme for EU-minimumsstandarder for beskyttelse af rettighederne for personer, der tilhører mindretal, som er stærkt forankret i en retlig ramme, der garanterer demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder overalt i Unionen;

I. ***Rapporten om retsstatssituationen 2020: læren med henblik på 2021***

1. hilser Kommissionens første årsrapport om retsstatssituationen velkommen; anser det for helt afgørende, at der etableres en europæisk retsstatsovervågnings- og håndhævelsesstruktur i Unionen; minder på ny om vigtigheden af i god tid at afdække risici og forebygge overtrædelser af grundlæggende rettigheder og af retsstatsprincippet i stedet for at reagere efterfølgende, når sådanne overtrædelser gentages; tilskynder derfor til en videreudvikling af dette nye værktøj;

2. konstaterer med tilfredshed, at retssystemernes funktion, rammerne for korruptionsbekæmpelse, mediepluralisme og visse institutionelle spørgsmål vedrørende kontrol og balance, herunder til en vis grad civilsamfundets råderum, alle indgår i Kommissionens årlige gennemgang af retsstatssituationen i medlemsstaterne; opfordrer endvidere til, at man i årsrapporterne medtager visse vigtige punkter på Venedigkommissionens liste over retsstatskriterier fra 2016, såsom retlige sikkerhedsforanstaltninger for at forhindre vilkårlighed og magtmisbrug fra offentlige myndigheders side, advokatstandens uafhængighed og upartiskhed samt lighed for loven og ikkeforskelsbehandling; tilskynder Kommissionen til også at fremhæve positive tendenser i medlemsstaterne, der kan tjene som eksempler til efterfølgelse for andre;

3. bemærker med tilfredshed, at rapporten indeholder landespecifikke kapitler; roser Kommissionens bestræbelser på at gå i dialog med de nationale regeringer og parlamenter såvel som civilsamfundet og andre nationale aktører; tilskynder Kommissionen til at gøre en større indsats for at uddybe landeanalyserne med henblik på bedre at kunne vurdere retsstatsudfordringernes alvor; mener, at der bør sættes mere tid af til Kommissionens landebesøg, herunder in situ-besøg, så man opnår en bredere inddragelse af og dialog med de nationale myndigheder og civilsamfundet; mener, at Kommissionen i højere grad bør skabe opmærksomhed om disse besøg for at fremme en retsstatskultur på nationalt plan;

4. glæder sig over, at alle medlemsstater undersøges ud fra de samme indikatorer og den samme metode; understreger dog, at fremstillingen af tilsidesættelser af forskellig karakter på samme måde risikerer at underkende betydningen af de mest alvorlige tilsidesættelser af retsstatsprincippet; opfordrer indtrængende Kommissionen til at differentiere sin rapportering ved at skelne mellem systemiske tilsidesættelser af retsstatsprincippet og enkeltstående, isolerede tilsidesættelser; understreger, at den årlige rapport om retsstatssituationen potentielt kan have gavnlige forebyggende virkninger; mener, at der er behov for en grundigere evaluering for at vurdere, om rapporten har haft en tilstrækkelig forebyggende virkning; mener, at dette under alle omstændigheder tydeligvis ikke er tilfældet for de medlemsstater, der er omfattet af proceduren i artikel 7, stk. 1, i TEU; mener, at 2020-rapporten kunne have givet mere dybdegående og gennemsigtige vurderinger med angivelse af, om der var alvorlige mangler, fare for en grov tilsidesættelse eller en reel tilsidesættelse af EU's værdier inden for de enkelte søjler, der analyseres i landekapitlerne; mener, at disse vurderinger er nødvendige for at kunne fremsætte konklusioner om retsstatssituationen og fastlægge opfølgende og afhjælpende foranstaltninger og værktøjer; opfordrer til en syntetisk tilgang i fremtidige rapporter for klart at kunne fastslå, hvor de største farer og problemer ligger i alle medlemsstaterne; opfordrer Kommissionen til at ajourføre sine metoder i overensstemmelse hermed og til at holde Parlamentet underrettet uden unødig forsinkelse;

5. mener, at 2020-rapporten er alt for beskrivende og ikke indeholder tilstrækkelig analyse; opfordrer Kommissionen til at gøre fremtidige rapporter mere analytiske; anser det for nødvendigt, at fremtidige rapporter bør indeholde landespecifikke henstillinger om, hvordan de konstaterede bekymrende forhold skal imødegås, eller tilsidesættelser skal afhjælpes, herunder om nødvendigt frister for gennemførelse, og hvordan der skal følges op på benchmarks; opfordrer Kommissionen til at medtage oplysninger om opfølgningen på gennemførelsen af dens henstillinger og afhjælpende foranstaltninger i rapporten;

([29]) Beslutning af 13. november 2018 om minimumsstandarder for mindretal i EU (EUT C 363 af 28.10.2020, s. 13).

6. er bekymret over de afsmittende virkninger, som undergravningen af mediefriheden har på andre områder, der analyseres i rapporten; mener, at smædekampagner mod akademikere, journalister, dommere, retlige aktører, civilsamfundsorganisationer og aktivister — og navnlig strategiske retssager mod offentligt engagement (SLAPP'er) — tjener til at begrænse deres uafhængighed og evne til at agere og dermed har afskrækkende virkninger;

7. opfordrer derfor til en mere integreret analyse af de indbyrdes forbindelser mellem de fire søjler i rapporten og af, hvordan kombinerede mangler kan udgøre systemiske tilsidesættelser af retsstatsprincippet eller fare for sådanne, samt til en tilkendegivelse af, hvorvidt disse påvirker eller risikerer at påvirke Unionens finansielle interesser;

8. mener, at årsrapporterne bør pege på tværgående tendenser på EU-plan; mener, at 2020-rapporten mangler et EU-dækkende perspektiv; anmoder Kommissionen om at udpege tilfælde, hvor bestemte tiltag eller former for praksis, der undergraver retsstatsprincippet, mediefriheden, kontrol og balance eller bekæmpelsen af korruption i én medlemsstat, bliver til modeller for andre, eller hvor alvoren og rækkevidden af sådanne praksisser har potentiale til at påvirke Unionen som helhed; opfordrer Kommissionen til at vurdere, hvordan sådanne angreb kompromitterer kvaliteten af demokratiet i Unionen; opfordrer til, at analyserne i rapporterne prioriterer disse tendenser, herunder de nationale forfatningsdomstoles tiltagende anfægtelser af EU's retlige struktur, således at de kan ligge til grund for afhjælpende foranstaltninger på EU-plan; opfordrer Kommissionen til at komme med tydelige illustrationer af systematisk desinformation og udenlandske indblandingskampagner, som har til formål at underminere offentlighedens tillid til statslige institutioner og uafhængige medier og samtidig skubber medlemsstaterne i retning af autoritære forvaltningsstrukturer;

9. beklager, at ikke alle retsstatsspørgsmål blev dækket på en tilstrækkeligt detaljeret måde i 2020-rapporten; anmoder Kommissionen om at styrke sin landespecifikke ekspertise og kapacitet for at kunne reagere hurtigere på negative udviklinger i medlemsstaterne; opfordrer Kommissionen til at afsætte tilstrækkelige ressourcer til overvågning og håndhævelse af retsstatsprincippet i EU;

10. understreger, at medlemsstaternes love, overholdelse af retsstatsprincippet, den demokratiske kontrol og balance og demokratiske institutioner, herunder deres uafhængighed, skal fungere, ikke bare de jure, men også de facto;

Retssystemer

11. bifalder overvågningen af uafhængigheden, kvaliteten og effektiviteten af medlemsstaternes retssystemer, herunder de nationale anklagemyndigheder og deres evne til at sørge for en effektiv retsbeskyttelse, for at sikre overholdelse af EU-retten; mener, at også spørgsmålet om, hvorvidt der er et befordrende miljø for adgangen til klage og domstolsprøvelse for alle, herunder på EU-plan, og den indsats og de ressourcer, der er tilegnet sikring af adgangen til klage og domstolsprøvelse, også bør overvåges; er bekymret over, at EU-borgerne ikke har adgang til en direkte klage- og søgsmålsmekanisme til at forsvare deres rettigheder som fastsat i chartret; mener, at rapporterne bør være mere end blot et statisk årligt øjebliksbillede og indeholde alle relevante oplysninger om retsstatssituationen i landekapitlerne, herunder om relevante fortilfælde og den politiske kontekst, i hvilken nye udviklinger finder sted, for at muliggøre en præcis, dynamisk og fuldstændig vurdering af retssystemernes de jure og de facto uafhængighed, herunder advokaters og advokatstandens uafhængighed, og bør dække en længere periode end bare de forudgående 12 måneder; fremhæver, at der bør garanteres passende retsstatsstandarder for EU-borgere og personer med bopæl i EU, når de udøver deres ret til fri bevægelighed inden for EU; understreger, at reel adgang til klage og domstolsprøvelse for alle borgere er en af retsstatens hjørnestene, som navnlig bør garanteres for sæsonarbejdere og grænsegængere, når de udfører erhvervsarbejde i en anden medlemsstat, på grund af deres sårbarhed;

12. understreger, at effektive, uafhængige retssystemer er afgørende for opretholdelsen af retsstatsprincippet; minder om, at Unionens retslige opbygning omfatter de nationale retssystemer; understreger, at retssystemer og dommere for at sikre EU-borgernes grundlæggende rettigheder og friheder skal være uafhængige og dermed beskyttet mod enhver form for direkte eller indirekte pres, trussel eller indblanding fra nogen side, herunder fra politiske myndigheder; glæder sig over, at sammensætningen af retslige organer og udnævnelsesmetoder også er fastlagt som indikatorer for retsvæsenets uafhængighed ud over mekanismer, der styrer tjenestetidens længde samt begrundelser for afskedigelse eller afslag på ansættelse, karriereudvikling, disciplinære procedurer og sanktioner; understreger, at overvågningen af disse parametre skal være konstant og forankret i en omfattende vurdering af alle kontrol- og balanceforanstaltninger, og at man skal afholde sig fra kun at fokusere på et begrænset antal parametre, for at kontrollere retsvæsenets reelle uafhængighed i medlemsstaterne;

13. bemærker, at 2020-rapporten med rette adresserer den nødvendige digitalisering af retsprocedurerne og uddannelse af dommere; minder om, at der fortsat er betydelige forskelle mellem medlemsstaterne med hensyn til graden af deltagelse i uddannelse inden for de juridiske erhverv; beklager, at rapporten ikke indeholder nogen omtale af advokatuddannelse;

14. er stærkt foruroliget over den markante forringelse af retsvæsenets uafhængighed i visse medlemsstater og over den tiltagende og åbenlyse undladelse af at overholde EU-lovgivningen, herunder Domstolens domme; bemærker, at domstolenes uafhængighed fortsat giver anledning til alvorlig bekymring i nogle medlemsstater, som det fremgår af nogle af landekapitlerne; opfordrer Kommissionen til tydeligt at vurdere og udpege sådanne mangler og undersøgelsesresultater, der anses for at udgøre en klar fare for en grov tilsidesættelse af retsstatsprincippet; er dybt bekymret over Kommissionens undladelse af at reagere hurtigt og med retlige midler på de alvorlige farer for retsstatsprincippet, der er udpeget i landekapitlerne, navnlig efter at disse faktisk er blevet til reelle tilsidesættelser af retsstatsprincippet; opfordrer Kommissionen til at fremlægge en meningsfuld, enkel og klar vurdering af de forskellige nationale retssystemer og fremhæve, hvor bedste praksis for sammenlignelige systemer kan anvendes, og hvordan lignende mangler kan adresseres;

15. fremhæver, at Kommissionen i henhold til artikel 17, stk. 1, i TEU skal drage omsorg for gennemførelsen af traktaterne og den heraf afledte ret, også i tilfælde, hvor de farer for grove tilsidesættelser af værdierne i artikel 2 i TEU, som er udpeget i landekapitlerne, rent faktisk er blevet til virkelighed efter 2020-rapportens offentliggørelse;

16. fordømmer det politiske pres, der anvendes i Ungarn og Polen for at forhindre nationale domstole i at indlede præjudicielle procedurer ved Domstolen i henhold til artikel 267 i TEUF, og som har til formål at forhindre nationale dommere i at stille spørgsmål til Domstolen vedrørende EU's krav til domstolenes uafhængighed; mener, at denne praksis er i strid med traktaterne og Domstolens fastlagte fortolkning af de relevante bestemmelser; er rystet over den tiltagende og bevidste undladelse af at efterleve Domstolens afgørelser; mener, at denne retsstridige udvikling udgør en systemisk trussel mod EU-rettens enhed og sammenhæng og mod selve Unionens funktionsmåde; anmoder Kommissionen om i sine kommende rapporter at medtage detaljerede oplysninger om medlemsstaternes efterlevelse af Domstolens afgørelser; mener derfor, at man ved vurderingen i de kommende årsrapporter bør betragte undladelse af at respektere Domstolens afgørelser som grove tilsidesættelser; opfordrer indtrængende Kommissionen til at sørge for en øjeblikkelig og passende reaktion på afvisninger af at efterleve og respektere Domstolens afgørelser, som f.eks. sagsanlæg i henhold til artikel 260 i TEUF; opfordrer Kommissionen til nøje at overvåge de nationale forfatningsdomstoles afgørelser med hensyn til EU-rettens forrang for nationale forfatningsbestemmelser og til at indlede traktatbrudsprocedurer mod medlemsstater, som konsekvent tilsidesætter dette princip; beklager endvidere den polske premierministers anmodning til forfatningsdomstolen om at træffe afgørelse om, at nationale forfatningsbestemmelser har forrang for EU-retten;

17. bemærker, at de langsomme civil-, straffe- og forvaltningsretlige procedurer udgør en stor fare, navnlig for respekten for retsstatsprincippet; opfordrer Kommissionen til i sine fremtidige rapporter at medtage en evaluering af forholdene i fængslerne, efterslæbet i retssystemerne og retssagernes gennemsnitlige varighed i de enkelte medlemsstater;

Rammer for korruptionsbekæmpelse

18. konstaterer med tilfredshed, at der i hver landerapport er afsat et særligt kapitel om bekæmpelse af korruption, eftersom systemisk korruption både undergraver retsstatens funktion og EU-borgernes tillid til de afgørelser, som myndigheder, embedsmænd og domstole træffer; understreger, at korruption ved at omdirigere offentlige midler fra de almennyttige formål, de er beregnet til, forringer niveauet og kvaliteten af de offentlige tjenester og derved undergraver de grundlæggende rettigheder; påpeger, at selv om eksistensen af nationale love, politikker og strategier til bekæmpelse af korruption kan betragtes som fremskridt, er gennemførelsen af dem og den heraf følgende virkningsfuldhed i praksis afgørende for retsstatsprincippet og skal også vurderes; understreger, at rammerne for korruptionsbekæmpelse bør omfatte områder som etiske regler, oplysningsforanstaltninger, regler om formueangivelse, uforenelighed og interessekonflikter, offentlige udbud, interne kontrolmekanismer, regler om lobbyvirksomhed og svingdørssituationer; opfordrer medlemsstaterne og institutionerne til at udvikle effektive redskaber til at forhindre, opdage risiko for, sætte en stopper for og sanktionere tilfælde af korruption og svig samt mekanismer til at inddrive udbyttet af disse sager, navnlig ved regelmæssigt at overvåge anvendelsen af både EU-midler og nationale offentlige midler; bemærker, at en vurdering af korruptionsbekæmpelsesrammernes robusthed med hensyn til at tackle korruptionsrelaterede risici på området for offentlige udbud stadig er stort set fraværende i 2020-rapporten;

19. anmoder Kommissionen om i højere grad at fokusere på misbrug af EU-midler, navnlig i lyset af forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet, og til at foretage en kritisk vurdering af, hvorvidt efterforsknings- og anklagemyndighederne i de enkelte medlemsstater er velfungerende for så vidt angår efterforskning og retsforfølgning af

svig, herunder skattesvig, korruption eller andre overtrædelser af EU-lovgivningen i forbindelse med gennemførelsen af EU-budgettet eller beskyttelsen af Unionens finansielle interesser; giver udtryk for sin bekymring over den potentielt stigende risiko for, at Unionens budget misbruges som et middel til at svække retsstatsprincippet i visse medlemsstater;

20. er dybt bekymret over den voksende trussel, som korruptionsrelateret kriminalitet udgør; opfordrer Kommissionen til at ajourføre og om nødvendigt styrke EU-lovgivningen om bekæmpelse af korruption og gøre brug af undersøgelsesresultaterne i rapporten for at kunne reagere bedre på de konstaterede mangler samt til at vedtage et passende sæt af politikker til bekæmpelse af korruption i medlemsstaternes retssystemer; understreger farerne ved den stigende korruption for sammenhængskraften af Unionens retsorden, effektiviteten af dens fælles politikker, beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder, dens troværdighed på internationalt plan og funktionen af dens indre marked, hvori respekten for retsstatsprincippet spiller en vigtig rolle; opfordrer Kommissionen til at fastlægge bedste praksis, identificere områder, der er særligt følsomme over for korruption, og udarbejde landespecifikke henstillinger med henblik på forbedringer samt til at anvende denne viden til at ajourføre og forbedre Unionens rammer for bekæmpelse af korruption;

21. minder om whistleblowereres vigtige rolle i bekæmpelsen af organiseret kriminalitet, korruption og hvidvask af penge;

22. advarer om, at manglen på ensartede, ajourførte og konsoliderede statistikker i alle medlemsstater sammen med udfordringerne i forbindelse med indsamling af oplysninger om modtagerne af støtte under EU's programmer hindrer vurderingen og sammenligningen af data om efterforskning og retsforfølgning af korruptionsforbrydelser; opfordrer derfor Kommissionen til at støtte og fremme en harmonisering af definitionerne af sådanne lovovertrædelser i hele Unionen og sikre en bedre anvendelse af de eksisterende datasæt og metoder til at udvikle nye datasæt med henblik på at opnå sammenlignelige data i hele EU om behandlingen af korruptionssager; fremhæver betydningen af at støtte og styrke samarbejdet mellem EU-institutionerne, medlemsstaterne, Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) og Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO) om bekæmpelse af korruption; er af den opfattelse, at bekæmpelse af korruption ikke blot kræver et stærkt mandat, men også et meget større budget, flere ressourcer og enhver form for støtte, som ovennævnte institutioner og organer har brug for;

Ytringsfrihed: mediefrihed og -pluralisme, kunstnerisk og akademisk frihed

23. glæder sig over, at rapporten indeholder et særligt kapitel om overvågning af mediefrihed og -pluralisme; glæder sig navnlig over, at der er fokus på journalisters sikkerhed; opfordrer indtrængende Kommissionen til at foretage en vurdering af effektiviteten af de nationale rammer for beskyttelse af mediefrihed og -pluralisme; understreger, at det er vigtigt at vurdere og overvåge mediernes situation i medlemsstaterne, navnlig ved at kigge nærmere på foranstaltninger, som en regering træffer for at bringe kritiske medier til tavshed og/eller for at undergrave mediefrihed og -pluralisme, for at forhindre risikoen for yderligere koncentration af information på nogle få hænder, hvilket kan hindre udbredelsen af fri og uafhængig information;

24. beklager den manglende vurdering af den offentlige og private mediesektor på nationalt plan og dens grad af uafhængighed de jure og de facto af nationale myndigheder, politiske partier eller anden indblanding, herunder den manglende vurdering af potentielle interessekonflikter og af mediekoncentration og gennemsigtighed i medieejerskabet; fremhæver nødvendigheden af at sikre den økonomiske uafhængighed og betingelserne for bæredygtig drift af private medieaktører for at undgå den politiske erobring af medierne; fremhæver public service-mediernes uundværlige rolle og understreger, at det er afgørende at sikre og bevare deres uafhængighed og frihed fra politisk indblanding; beklager den manglende vurdering af graden af de nationale medietilsynsorganers uafhængighed de jure og de facto; mener, at korrekt gennemførelse af artikel 30 i direktivet om audiovisuelle medietjenester fra 2018 ([30]) bør overvåges nøje, og at der, når det er påkrævet, bør indledes traktatbrudsprocedurer hurtigt efter denne proces; opfordrer i den forbindelse Kommissionen til at undersøge forsøgene på at intimidere og bagvaske journalister, navnlig fra offentlige radio- og tv-selskabers side, herunder de direkte angreb på udenlandske journalister som samfundsfjender for deres undersøgende reportager;

25. er stærkt foruroliget over den tiltagende forringelse af mediefriheden og -pluralismen i nogle medlemsstater efter offentliggørelsen af 2020-rapporten; er dybt bekymret over de fysiske, psykologiske og økonomiske trusler mod, overgreb på, forbrydelser mod og politiske mord på journalister og mediefolk i Unionen som reaktion på deres aktiviteter, og minder om, at denne form for angreb ofte fører til selvcensur; opfordrer Kommissionen til i fremtidige rapporters landekapitler at medtage en oversigt over angrebene på journalister i hele Unionen, med særligt fokus på politiske attentater mod journalister, herunder efterfølgende strafferetlige efterforskningers og retssagers reelle uafhængighed af politisk indblanding, og de svar, som medlemsstaterne giver i denne forbindelse;

([30]) EUT L 303 af 28.11.2018, s. 69.

26. konstaterer med bekymring, at anfægtelse af mediefriheden er tæt forbundet med undergravningen af den kunstneriske og den akademiske frihed; opfordrer derfor til, at denne søjle udvides til at omfatte alle aspekter af ytringsfriheden, herunder bekæmpelse af hadefuld tale, og at søjlens titel ændres tilsvarende;

27. giver udtryk for bekymring over regeringers og magtfulde enkeltpersoners brug af juridiske foranstaltninger for at lukke munden på kritikere, såsom brugen af strategiske retssager mod offentligt engagement (SLAPP'er) eller love, der begrænser retten til ytringsfrihed på en måde, som er uforenelig med individers grundlæggende rettigheder; opfordrer medlemsstaterne til at lovgive for at beskytte journalister mod denne praksis; opfordrer Kommissionen til at foreslå EU-lovgivning til bekæmpelse af SLAPP'er for at beskytte journalister mod besværlige sagsanlæg;

28. bemærker, at forringelsen af mediefriheden i stigende grad fører til, at mindretal står for skud og udpeges som syndebukke, ofte ført an af regeringen, f.eks. når det gælder LGBTI-personer, migranter og flygtninge, hvilket fører til en stigning i hadefuld tale rettet mod disse grupper og mediecensur; opfordrer Kommissionen til i kommende rapporter at vurdere, hvilken indvirkning hadforbrydelser og hadefuld tale har på forskelsbehandling;

Andre institutionelle spørgsmål vedrørende den demokratiske kontrol og balance, herunder beskyttelse af et befordrende råderum for civilsamfundet

29. påskønner rapportens søjle for den demokratiske kontrol og balance og dens undersøgelse af de ekstraordinære foranstaltninger, der er truffet for at bekæmpe covid-19-pandemien; minder om, at regeringsledede nødforanstaltninger, der respekterer retsstatsprincippet, grundlæggende rettigheder og demokratisk ansvarlighed, er nødvendige for at bekæmpe pandemien, og at de bør være hjørnestenen i alle bestræbelser på at kontrollere spredningen af covid-19; mener, at nødbeføjelser kræver yderligere kontrol for at sikre, at de ikke anvendes som påskud for at ændre magtbalancen mere permanent; er stærkt foruroliget over, at covid-19-nødforanstaltninger bruges som påskud for hastevedtagelse af diskriminerende lovgivning; opfordrer Kommissionen til at fortsætte sin overvågning af ekstraordinære foranstaltninger for at sikre, at love udarbejdes og vedtages på en gennemsigtig måde, således at de er nødvendige, forholdsmæssige, socialt retfærdige og midlertidige, og at adgangen til domstolsprøvelse ikke påvirkes uforholdsmæssigt af nedlukningen af domstole; understreger i denne forbindelse den rolle, som parlamentarisk kontrol og høring af civilsamfundet spiller; opfordrer Kommissionen til at fortsætte overvågningen af den gradvise og rettidige ophævelse af foranstaltningerne; tilskynder Kommissionen til at sikre, at medlemsstaterne respekterer, beskytter og opretholder EU-borgernes rettigheder under og efter covid-19-pandemien;

30. minder om den betydning, som uafhængige nationale menneskerettighedsinstitutioner og ombudsmandsorganer i fuld overensstemmelse med Parisprincipperne såvel som ligestillingsorganer har for beskyttelsen af EU-borgernes rettigheder og for at kunne forsvare retsstaten på nationalt, regionalt og lokalt niveau; er dybt bekymret over nylige forsøg i Polen på at undergrave den nationale ombudsmands uafhængighed af den udøvende magt; bifalder henvisningen til ombudsmandsinstitutionernes rolle i 2020-rapporten; opfordrer Kommissionen til i den næste årlige cyklus at fokusere mere på de nationale ombudsmænds og ligestillingsorganers aktiviteter ved at gå mere i dybden med deres måde at fungere på, deres grad af uafhængighed og deres reelle bidrag til at sikre, at der findes tilstrækkelige beskyttelsesforanstaltninger; fremhæver navnlig visse medlemsstaters ligestillingsorganers svindende uafhængighed siden offentliggørelsen af 2020-rapporten, som udgør en umiddelbar trussel mod borgernes grundlæggende rettigheder; gentager sin bekymring over det uafhængige civilsamfunds svindende råderum i nogle medlemsstater, navnlig for kvinderettighedsorganisationer, mindretal og menneskerettighedsforkæmpere, herunder kriminaliseringen af aktiviteter, urimelige administrative byrder, begrænsninger i adgangen til finansiering, svindende økonomisk støtte til fortalervirksomhed samt begrænsninger i forsamlings- og organisationsfriheden;

31. understreger vigtigheden af et sundt civilt råderum for at fremme og overvåge EU's værdier og drage regeringer til ansvar for deres overholdelse heraf og for at modvirke undergravningen af retsstatsprincippet og skabe en retsstatskultur; anmoder Kommissionen om at foretage en mere dybdegående vurdering af civilsamfundets råderum i rapporten for 2021; mener, at det vil være hensigtsmæssigt at gennemgå definitionen af klare benchmarks for en befordrende ramme for civilsamfundet for at styrke dette analyseområde på lang sigt, herunder blandt andre områder befordrende retlige rammer for udøvelsen af borgerrettigheder, rammer for civilsamfundsorganisationers økonomiske rentabilitet og bæredygtighed, inklusive spørgsmålet om statsligt organiserede NGO'er (GONGO'er), adgang til og deltagelse i beslutningsprocessen, retten til adgang til information, et sikkert rum, bl.a. med hensyn til forekomst af og reaktioner på verbale og fysiske angreb, smædekampagner og retslige, administrative og skattemæssige angreb, bl.a. via SLAPP'er, de afskrækkende virkninger heraf og deres langsigtede konsekvenser for aktivt medborgerskab i et andet land; gentager, at EU-institutionerne bør opretholde en åben, gennemsigtig og løbende dialog med repræsentative sammenslutninger og med civilsamfundet; opfordrer

Kommissionen til i sine kommende rapporter at vurdere, om det er garanteret, at EU-borgerne kan udøve deres politiske rettigheder i alle medlemsstaterne;

32. beklager, at Ungarns undladelse af at efterleve en dom afsagt af EU-Domstolen vedrørende de ulovlige begrænsninger, der er indført for civilsamfundsorganisationers modtagelse af finansiering fra personer med hjemsted uden for Ungarn, hvilket i sig selv udgør en grov overtrædelse af retsstatsprincippet, har tjent til at gøre processen med at indskrænke civilsamfundets råderum i landet varig; opfordrer indtrængende Kommissionen til snarest muligt at indbringe Ungarn for EU-Domstolen og anmode om økonomiske sanktioner med afskrækkende virkning i henhold til artikel 260 TEUF; konstaterer med bekymring, at et stigende antal medlemsstater indfører lovgivning, der lægger alvorlige begrænsninger på civilsamfundsorganisationers forenings- og ytringsfrihed og dermed bidrager til at indskrænke civilsamfundets råderum;

33. beklager, at rapporten ikke klart behandler den bevidste proces, som er organiseret af nationale myndigheder i nogle EU-medlemsstater for at forringe de demokratiske principper og retsstatsprincippet, og den deraf følgende gradvise indførelse af (halv)autokratiske regimer baseret på den gradvise tilintetgørelse af al kontrol og balance; opfordrer Kommissionen til at anerkende og tage højde for de mange årlige rapporter og indekser fra respekterede og velansete organisationer, der vurderer medlemsstaternes overholdelse af de demokratiske rettigheder, retsstatsprincippet og menneskerettighederne over tid;

Rapportens rækkevidde — de manglende områder

34. beklager, at 2020-rapporten ikke i fuldt omfang dækker de værdier i artikel 2 i TEU, der drejer sig om demokrati og grundlæggende rettigheder, og som er de første, der bliver berørt, når lande begynder at slække på retsstatsprincipperne;

35. opfordrer Kommissionen til at medtage landekapitler om alle kandidatlande og potentielle kandidatlande til EU-medlemskab, herunder en dybdegående analyse af deres retssystemer, rammer for korruptionsbekæmpelse og situation med hensyn til mediefrihed og -pluralisme og institutionel kontrol og balance;

36. gentager, at retsstatsprincippet, demokrati og grundlæggende rettigheder hænger uløseligt sammen, og at det er nødvendigt at øge bevidstheden om de værdier, der er fastsat i artikel 2 TEU og i chartret; opfordrer Kommissionen til at overveje at medtage håndhævelsen af alle de rettigheder, der er garanteret i chartret, i fremtidige rapporter; understreger, at enhver foranstaltning, der træffes af en medlemsstat inden for rammerne af EU-lovgivningen, skal respektere rettighederne og principperne i chartret; insisterer derfor på at fastholde sammenhængen mellem opretholdelse af retsstatsprincippet og lighed for loven, retten til adgang til effektive retsmidler ved en uafhængig og upartisk domstol, retten til en retfærdig rettergang og retten til at blive rådgivet, forsvaret og repræsenteret samt pligten til at yde uafhængig juridisk bistand til dem, der mangler midlerne dertil, og retten til god forvaltning som fastsat i chartrets artikel 41;

37. fordømmer på det kraftigste, at EU-retten og folkeretten ikke overholdes fuldt ud i visse medlemsstater, f.eks. inden for bekæmpelse af forskelsbehandling og på asylområdet, som eksemplificeret ved Ungarns undladelse af at efterleve flere domme afsagt af EU-Domstolen og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol vedrørende adgang til asylproceduren, herunder om automatisk og ulovlig frihedsberøvelse og manglende adgang til mad, hvilket krænker migranters og asylansøgeres ret til at ansøge om international beskyttelse;

38. understreger sin bekymring over den omstændighed, at mennesker i sårbare situationer, herunder personer med handicap, børn, religiøse mindretal — navnlig i en tid med stigende antisemitisme og islamofobi i Europa — romaer og andre personer, der tilhører etniske og sproglige mindretal, migranter, asylansøgere, flygtninge, LGBTI+-personer og ældre samt kvinder stadig oplever, at deres rettigheder ikke respekteres fuldt ud i hele Unionen i strid med artikel 2 i TEU; fremhæver den åbenlyse forbindelse mellem de stadig dårligere retsstatsstandarder og krænkelser af grundlæggende rettigheder og mindretals rettigheder i de pågældende medlemsstater; opfordrer Kommissionen til at vurdere de vedvarende krænkelser af de demokratiske rettigheder og de grundlæggende rettigheder i hele Unionen, herunder angreb på personer i sårbare situationer;

39. hilser Kommissionens meddelelse om dens strategi for at styrke anvendelsen af chartret velkommen; mener, at et fokus på et enkelt på forhånd fastlagt emne hvert år ikke vil give mulighed for at kaste lys over andre grove overtrædelser af chartret i løbet af et givet år; mener, at en sådan årlig gennemgang bør give input til en omfattende overvågningsmekanisme, og at dens metodologi, cyklus og anvendelsesområde derfor bør være i overensstemmelse med årsrapporterne; giver udtryk for beklagelse og bekymring over Kommissionens modvilje mod at indlede traktatbrudsprocedurer vedrørende overtrædelserne af chartret;

Torsdag den 24. juni 2021

40. opfordrer medlemsstaterne til at udarbejde årlige rapporter om demokrati, retsstat og grundlæggende rettigheder, herunder ligestilling og rettigheder for personer, der tilhører mindretal;

41. påpeger, at Unionens årlige rapporteringsmekanisme for at undgå overlapninger bør konsolidere og erstatte eksisterende instrumenter, især årsrapporten om retsstatsprincippet, Kommissionens retsstatsramme, Kommissionens årlige rapportering om anvendelsen af chartret, Rådets dialog om retsstatsprincippet og mekanismen for samarbejde og kontrol, samtidig med at man sikrer øget komplementaritet og sammenhæng med andre tilgængelige værktøjer, herunder procedurer i henhold til artikel 7 TEU, traktatbrudsprocedurer og budgetmæssig konditionalitet; mener, at de tre institutioner bør bruge resultaterne fra den årlige overvågningscyklus i deres vurdering med henblik på anvendelse af artikel 7 TEU og budgetmæssig konditionalitet; understreger, at hver af de tre institutioners roller og beføjelser skal respekteres; forpligter sig til at lade sit årlige arbejde med retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder indgå i en bredere årlig overvågningscyklus vedrørende artikel 2 i TEU, og til at indlede arbejdet med dette, så snart Kommissionen har offentliggjort sin rapport om retsstatssituationen;

42. opfordrer til en evaluering med henblik på at fastslå, om anvendelsesområdet for chartrets bestemmelse om ikkeforskelsbehandling er bredt nok til at sikre, at håndhævelsen af retsstatsprincippet i medlemsstaterne og Unionen er i overensstemmelse med artikel 14 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, og hvilke yderligere foranstaltninger EU-institutionerne kan træffe for at sikre, at den anvendes korrekt; minder om, at selv om chartret kun anvendes af retslige myndigheder i forbindelse med gennemførelsen af EU-retten, er det vigtigt, at der altid tages hensyn til de rettigheder, der er nedfældet i chartret, i forbindelse med procedurer for at skabe en fælles retsstatskultur; opfordrer derfor Kommissionen til også at overveje uddannelsesmoduler med fokus på chartret for dommere og andre jurister;

Rapportens kilder og metode

43. opfordrer Kommissionen til at styrke sin regelmæssige, inkluderende og strukturerede dialog med regeringer og nationale parlamenter, NGO'er, nationale menneskerettighedsinstitutioner, ombudsmands- og ligestillingsorganer, faglige sammenslutninger og andre interessenter; opfordrer endvidere Kommissionen til at tillade både offentlig og fortrolig rapportering for at beskytte og støtte menneskerettighedsforkæmpere og eksperter i retsstatsprincippet, som risikerer SLAPP'er, retsforfølgning eller chikane fra nationale myndigheders eller disses repræsentanters side; glæder sig over, at 24 medlemsstater af hensyn til gennemsigtigheden har offentliggjort deres bidrag til 2020-rapporten, men beklager, at tre medlemsstater har afvist at gøre det; opfordrer til fuld gennemsigtighed i processen og til, at alle medlemsstaters bidrag offentliggøres; mener, at civilsamfundsorganisationer bør inddrages tæt i alle faser af gennemgangscyklussen;

44. beklager, at Kommissionen ikke hørte interessenter, herunder Parlamentet, om udviklingen af metoden bag og processen med udarbejdelse af 2020-rapporten, og at Kommissionen heller ikke forsøgte at indhente feedback om, hvorvidt de var brugbare;

45. minder om, at Kommissionen skal tage hensyn til relevante oplysninger fra relevante kilder og anerkendte institutioner; minder om, at relevante internationale organers konklusioner, herunder i FN's, OSCE's og Europarådets regi, er af afgørende betydning for at vurdere situationen i medlemsstaterne; mener, at EFRIS er en kilde til information herom; opfordrer Kommissionen til at anmode EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder om at yde metodologisk rådgivning og gennemføre målrettede komparative undersøgelser for at lukke hullerne og tilføje detaljer på vigtige områder i rapporten om retsstatssituationen; understreger, at det er nødvendigt at inddrage et panel af uafhængige eksperter i samarbejde med EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder og Venedigkommissionen i rapporten om retsstatssituationen til at hjælpe med at indkredse de vigtigste positive og negative udviklinger i hver enkelt medlemsstat;

46. understreger, at civilsamfundet er centrale partnere med hensyn til at opdage overtrædelser af retsstatsprincippet og fremme demokrati og grundlæggende rettigheder; er af den faste overbevisning, at Kommissionen bør indlede en formel og løbende dialog med repræsentanter for civilsamfundet om disse spørgsmål og sikre, at de inddrages på en meningsfuld måde i udarbejdelsen af den årlige rapport om retsstatssituationen; understreger i den forbindelse, baseret på NGO'ers erfaringer fra 2020-cyklussen, at tematisk strukturerede høringer som led i retsstatsdebatten ville øge processens effektivitet og mængden af værdifuld feedback fra civilsamfundet; understreger, at spørgeskemaet i forbindelse med høringen bør give interessenterne mulighed for at indberette aspekter, der ligger uden for det anvendelsesområde, som Kommissionen har forudset, hvilket kan tjene til en yderligere vurdering af, hvorvidt forfatningssystemerne foreskriver effektive mekanismer til at begrænse udøvelsen af magtbeføjelser;

47. mener, at tidsrammerne for høring af civilsamfundet ofte kan anses for at være for korte og bør være tilstrækkeligt tilpassede og fleksible til at muliggøre fuldstændigt og vidtspændende input; påpeger, at dette har gjort det vanskeligere for interessenterne, især civilsamfundsorganisationer, at udarbejde og tilrettelægge deres bidrag og de indenlandske

oplysningsaktiviteter, de planlægger at gennemføre i forbindelse med udgivelsen af rapporten; bemærker, at organisering af høringer inden den årlige udgivelse af offentlige statistikker forringer bidragene; opfordrer Kommissionen til at tillade flersprogede bidrag; foreslår at rammerne for interessenternes bidrag gøres mere forudsigelige og mindre rigide; bemærker, at høringen bl.a. kan forbedres ved at sikre en opfølgning med civilsamfundets aktører på det input, de har givet;

48. mener, at samarbejde inden for den årlige overvågningscyklus med Europarådet og dets Parlamentariske Forsamling, herunder gennem et mere struktureret partnerskab, er af særlig relevans for fremme af demokrati, retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder i EU; opfordrer Kommissionen til i landekapitlerne at medtage oplysninger om manglende efterlevelse af domme afsagt af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol som vurderet af Ministerkomitéen; minder om, at Unionens tiltrædelse af den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder er en retlig forpligtelse fastsat i artikel 6, stk. 2, i TEU; gentager, at det er nødvendigt at nå frem til en hurtig afslutning af tiltrædelsesprocessen for at sikre konsekvente rammer for beskyttelse af menneskerettigheder overalt i Europa og for at styrke beskyttelsen af grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder i Unionen yderligere;

II. ***Institutionelle aspekter af EU-mekanismen for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder***

49. fastholder sine opfordringer til Kommissionen og Rådet og insisterer på, at de reagerer positivt på den opfordring, som Parlamentet kom med i sin beslutning af 7. oktober 2020 om indførelse af en fælles EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder, der skal dække hele feltet af værdier i artikel 2 i TEU; gentager, at en sådan mekanisme er nødvendig for at befæste fremme af og respekt for EU's værdier; minder om, at denne årlige cyklus bør være omfattende, objektiv, upartisk og evidensbaseret og anvendes på samme måde og på retfærdig vis over for alle medlemsstater;

Landespecifikke henstillinger

50. gentager sin opfordring til Kommissionen om at sørge for en reel vurdering af situationen i medlemsstaterne for så vidt angår hver af de i artikel 2 i TEU nævnte værdier og til at vedtage klare landespecifikke henstillinger om, hvordan de konstaterede problemer skal håndteres og de pågældende overtrædelser afhjælpes, herunder, hvor det er relevant, tidsfrister for gennemførelsen og benchmarks, der skal følges op på, med tidsplaner, mål og konkrete foranstaltninger, de skal træffe, for at hjælpe medlemsstaterne med at korrigere de svagheder, der udpeges i rapporten; opfordrer til, at der følges op på disse initiativer i efterfølgende årsrapporter eller hasterapporter;

51. henstiller, at Kommissionen tilpasser sine henstillinger til værktøjer, der kan anvendes til at afhjælpe de konstaterede svagheder; opfordrer Kommissionen til at forbedre sin opfølgning på gennemførelsen af de landespecifikke kapitler i de pågældende medlemsstater og til om nødvendigt at tage andre retsstatsværktøjer i brug for at opnå resultater, når henstillingerne ikke gennemføres; mener, at Kommissionen i større udstrækning kan gøre brug af traktatbrudssøgsmål ved Domstolen; understreger, at det er vigtigt at udpege klare positive og negative tendenser i de enkelte medlemsstater og nødvendigt at have særligt fokus på sammenligninger med rapporten fra året før;

Den interinstitutionelle aftale

52. finder, at den eksisterende institutionelle aftale, som ligger til grund for årsrapporten, ikke lever op til Parlamentets forventninger; forventer, at de tre institutioner nedsætter en fast interinstitutionel arbejdsgruppe som foreslået i Parlamentets beslutning af 7. oktober 2020;

53. opfordrer Kommissionen og Rådet til straks at indlede forhandlinger med Parlamentet om en interinstitutionel aftale i henhold til artikel 295 TEUF med henblik på at komplettere de eksisterende værktøjer med oprettelsen af en retsstatsmekanisme ved hjælp af en retsakt, som binder de tre institutioner til en mere gennemsigtig proces i overensstemmelse med lovgivningen med mere klart definerede ansvarsområder, og som inddrager et panel af uafhængige eksperter til at rådgive arbejdsgruppen og de tre institutioner, i tæt samarbejde med EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder, for at beskyttelse og fremme af alle EU's værdier kan blive en permanent og synlig del af Unionens dagsorden; mener, at det forslag, der er anført i bilaget til Parlamentets beslutning af 7. oktober 2020 om oprettelse af en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder, udgør et passende grundlag for sådanne forhandlinger; mener, at et pilotprojekt, som inddrager uafhængige eksperter til at vurdere efterlevelsen af EU's værdier, kunne bidrage til at opbygge den fornødne viden og ekspertise i den mellemliggende tid;

Komplementaritet med andre retsstatsinstrumenter

54. gentager, at mekanismen for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder skal komplementere og styrke — men under ingen omstændigheder erstatte — igangværende og fremtidige procedurer i henhold til artikel 7 i TEU; finder det stærkt beklageligt, at Rådet har været ude af stand til at gøre meningsfulde fremskridt med at håndhæve Unionens værdier i de igangværende procedurer i henhold til artikel 7 i TEU; bemærker, at Rådets tøven med at anvende artikel 7 i realiteten gør det muligt at fortsætte med at tilsidesætte de værdier, der er fastsat i artikel 2 i TEU, herunder den åbenlyse

undladelse af at efterleve Domstolens domme og chikaneringen af dem, der forsøger at værne om retsstatsprincippet i nogle EU-medlemsstater; beklager, at Rådet ikke har organiseret høringer under påskud af, at det ikke var muligt på grund af covid-19, til trods for, at der ikke findes nogen som helst retlige krav om, at høringer skal finde sted ved fysisk tilstedeværelse i stedet for via videokonferencer; anmoder om, at en eventuel juridisk udtalelse fra Rådets Juridiske Tjeneste, som måtte påstå det modsatte, offentliggøres; opfordrer indtrængende Rådet til at gå videre med procedurerne i henhold til artikel 7, stk. 1, i TEU, og til at sikre, at høringerne genoptages hurtigst muligt og også kommer ind på nye udviklinger; gentager sin opfordring til Rådet om, at det som opfølgning på høringerne retter konkrete henstillinger til de pågældende medlemsstater, som foreskrevet i artikel 7, stk. 1, i TEU, og angiver frister for gennemførelsen af disse henstillinger; opfordrer til, at man inden for rammerne af konferencen om Europas fremtid overvejer en revision af artikel 7 i TEU, herunder afstemningskravene, for at gøre proceduren mere effektiv og med særligt henblik på at komme udenom kravet om enstemmighed for indførelse af sanktioner; insisterer på, at Parlamentets rolle og beføjelser respekteres, navnlig retten til at blive behørigt informeret om procedurerne under retsstatsinstrumenterne, herunder høringerne i henhold til artikel 7 i TEU;

55. mener, at, selv om årsrapporten er et vigtigt overvågningsredskab, er klare henstillinger vedrørende de konstaterede udfordringer og den påkrævede opfølgning uomgængeligt nødvendige; gentager, at årsrapporten i tilfælde af manglende afhjælpning af mangler og gennemførelse af henstillinger bør tjene som grundlag for at afgøre, hvorvidt et eller flere relevante instrumenter skal tages i anvendelse, f.eks. proceduren i artikel 7 i TEU, konditionalitetsmekanismen, hvorvidt retsstatsrammen skal tages i anvendelse, eller om der skal indledes traktatbrudsprocedurer, herunder fremskyndede procedurer, anmodninger til Domstolen om foreløbige foranstaltninger og foranstaltninger vedrørende manglende efterlevelse af Domstolens domme vedrørende beskyttelsen af EU's værdier; understreger, at rapporten under alle omstændigheder bør ledsages af handlingsrettede henstillinger, inklusive frister for gennemførelse; minder om, at der samtidig kan indledes traktatbrudssøgsmål, for så vidt angår spørgsmål, der i henhold til artikel 7, stk. 1, i TEU er udpeget som begrundede forslag, som allerede fastslået af Domstolen; opfordrer indtrængende Kommissionen til at gøre håndfast brug af traktatbrudsprocedurer, når det er relevant, for at forhindre tilbageskridt med hensyn til retsstatsprincippet i de nationale retssystemer; mener, at konferencen om Europas fremtid bør befæste det veletablerede retsprincip om EU-rettens forrang yderligere i traktatbestemmelserne; anmoder om, at det på konferencen om Europas fremtid overvejes at styrke Domstolens rolle med hensyn til at beskytte de værdier, Unionen er bygget på;

56. glæder sig over, at den fælles erklæring om konferencen om Europas fremtid udpeger »europæiske rettigheder og værdier, herunder retsstatsprincippet« som et af de emner, der skal drøftes inden for rammerne af konferencen; opfordrer til, at konferencen om Europas fremtid indbefatter overvejelser om effektiviteten af EU's eksisterende værktøjer til overvågning, forebyggelse og tackling af overtrædelser af principperne i artikel 2 i TEU, samt at der fremsættes konkrete forslag til håndgribelige tiltag med henblik på at styrke Unionens værktøjskasse;

57. understreger, at anvendeligheden af, formålet med og anvendelsesområdet for forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet er klart defineret i lovteksten i forordning (EU, Euratom) 2020/2092; understreger i denne forbindelse, at forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet er trådt i kraft, har fundet direkte anvendelse siden den 1. januar 2021 og er bindende i alle enkeltheder for alle forpligtelsesbevillinger og betalingsbevillinger i alle medlemsstater, navnlig for så vidt angår udbetalingen af midler under Next Generation EU, og at EU-institutionernes anvendelse af forordningen ikke kræver vedtagelse af retningslinjer eller retslig fortolkning; mener, at Det Europæiske Råds konklusioner af 10. og 11. december 2020 om forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet er i modstrid med artikel 15 og 16 i TEU og artikel 288 i TEUF, idet de indfører unødig retsusikkerhed med hensyn til de ekstra retningslinjer fra Kommissionen og suspenderet vedtagelse af forordningen i tilfælde af anvendelse af artikel 263 i TEUF, hvilket aktuelt er tilfældet, efter at Ungarn og Polen for nylig har anlagt annullationssøgsmål; gentager sin opfordring til Kommissionen om at træffe øjeblikkelige foranstaltninger i henhold til forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet med henblik på straks at anvende dens eksisterende undersøgelsesværktøjer fuldt ud for at imødegå mangler i forbindelse med overholdelse af retsstatsprincipperne i medlemsstater, som på en tilstrækkeligt direkte måde kan påvirke eller i alvorlig grad risikerer at påvirke den forsvarlige økonomiske forvaltning af EU-budgettet; opfordrer Kommissionen til at anvende forordningen om fælles bestemmelser ([31]) og finansforordningen ([32]) mere strengt for at imødegå diskriminerende anvendelse af europæiske midler, som den gjorde, da den tilbageholdt midler til kommunalforvaltninger eller lokale regeringer, der havde erklæret sig »fri for LGBTI-ideologi«;

58. opfordrer Kommissionen til at anvende undersøgelsesresultaterne fra årsrapporten i sin vurdering, som udgør grundlaget for mekanismen til beskyttelse af budgettet mod tilsidesættelser af retsstatsprincippet, samt til enhver anden relevant vurdering med henblik på eksisterende og fremtidige budgetværktøjer; gentager sin opfordring til Kommissionen om i sine årsrapporter om retsstatssituationen at medtage et særligt afsnit med en analyse af tilfælde, hvor tilsidesættelser af

([31]) EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320.
([32]) EUT L 193 af 30.7.2018, s. 1.

retsstatsprincippet i en bestemt medlemsstat på en tilstrækkeligt direkte måde kan påvirke eller i alvorlig grad risikerer at påvirke den forsvarlige økonomiske forvaltning af EU-budgettet, som så kan tjene som grundlag for at tage konditionalitetsmekanismen i anvendelse; opfordrer indtrængende Kommissionen til at styrke synergierne mellem sine årlige retsstatsrapporter og forordningen om konditionalitet og bruge dem som særskilte, men komplementære værktøjer;

59. anerkender, at Kommissionen skal benytte årsrapporten om retsstatssituationen som en vigtig kilde til information, når den skaber grundlaget for anvendelse af forordningen om konditionalitet, som bl.a. bør omfatte oplysninger fra rapporter fra Revisionsretten, OLAF og EPPO, revisionsrapporter fra Kommissionen og nationale revisionsmyndigheder, domme fra Domstolen og nationale domstole, analyser fra EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder og oplysninger fra forskellige systemer såsom systemet for tidlig opdagelse og udelukkelse med henblik på bedre beskyttelse af Unionens finansielle interesser (EDES) og Arachne; opfordrer Kommissionen til i den anvendte metode at præcisere forbindelsen mellem rapporten om retsstatssituationen og konditionalitetsmekanismen vedrørende retsstatsprincippet; minder om, at det er af afgørende betydning, at slutmodtagernes og støttemodtagernes legitime interesser beskyttes på behørig vis, når der vedtages foranstaltninger i tilfælde af tilsidesættelser af retsstatsprincipperne;

60. opfordrer Kommissionen til at fremme en kultur af respekt for de værdier, der er nedfældet i artikel 2 i TEU, bl.a. gennem en styrket indsats for at fremme undervisning i EU-medborgerskab, herunder i retsstatsprincippet; opfordrer Kommissionen til at igangsætte et særligt program, der støtter innovative initiativer med sigte på at fremme undervisning i EU-medborgerskab; opfordrer indtrængende Rådet og Kommissionen til at stille tilstrækkelig information og finansiering til rådighed for EU-dækkende, nationale, regionale og lokale civilsamfundsorganisationer og uafhængig journalistik, navnlig ved at gøre strategisk brug af finansieringsmulighederne under forordningen om oprettelse af programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier, for at hjælpe dem med at øge kendskabet til og fremme EU's værdier og brugbare værktøjer, bl.a. i årsrapporten, til at modvirke trusler mod retsstatsprincippet, som er udpeget i årsrapporten, i særdeleshed hvor der er konstateret overtrædelser og mangler; opfordrer medlemsstaterne til at lære af bedste praksis og til at gøre noget ved de udpegede uoverensstemmelser og indføre foranstaltninger til forbedring af situationen for så vidt angår alle de fire hovedsøjler, der er fastlagt i rapporten om retsstatssituationen; fremhæver, at det er nødvendigt at øge bevidstheden blandt EU-borgere og personer med bopæl i EU om de midler og procedurer, der er til rådighed på nationalt plan og på EU-plan til at sikre overholdelse af retsstatsprincippet og til at indberette tilsidesættelser;

III. ***Opfølgning på og konsekvenser af rapporten***

61. opfordrer Kommissionen til i sine successive rapporter at vurdere, hvordan de problemer, der er påvist i analyserne i de foregående rapporter, har udviklet sig, er blevet løst, risikerer at blive forværret eller er blevet yderligere forværret, til at udpege positive og negative tendenser og tværgående problemstillinger, navnlig eventuelle systemiske eller tilbagevendende mønstre med hensyn til tilsidesættelser af retsstatsprincippet, og til at fremsætte tydelige henstillinger til afhjælpning af eventuelle udpegede farer eller tilbageskridt;

62. understreger vigtigheden af at formidle årsrapportens resultater på nationalt niveau; tilskynder Kommissionen til at fremme drøftelser af rapporten i de nationale parlamenter og til at gå i dialog med civilsamfundsorganisationerne i forbindelse med opfølgningen på rapporten;

63. opfordrer Kommissionen til i sine årlige rapporter om retsstatssituationen at gøre det klart, at ikke alle retsstatsmæssige mangler og overtrædelser er af samme karakter og/eller alvorsgrad, og at medlemsstater, der over en længere tidsperiode bevidst, groft, permanent og systematisk krænker de værdier, der er anført i artikel 2 i TEU, kan være ude af stand til at opfylde alle de kriterier, der kendetegner et demokrati, og blive til autoritære regimer; understreger, at Kommissionens hovedprioritet bør være at håndhæve EU-retten, når der sker tilsidesættelser af artikel 2 i TEU, og at dens årsrapporter om retsstatssituationen hovedsageligt bør bidrage til dette; opfordrer derfor Kommissionen til grundigt at vurdere lande, der er omfattet af igangværende procedurer i henhold til artikel 7 i TEU, for at eksemplificere, hvordan retsstatsprincippet er blevet strukturelt undergravet for at fremme konsolideringen af forvaltningsstrukturer af autoritær karakter;

64. understreger, at denne rapport bør fungere som grundlag for prioritering af EU's opfølgende foranstaltninger for så vidt angår de medlemsstater, hvor der er konstateret mangler og svagheder, og at bidragene fra rapporten bør være en central del af den overordnede mekanisme til beskyttelse af demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder;

65. forpligter sig til at påbegynde arbejdet med årsrapporten for 2021 snarest muligt efter dens offentliggørelse;

Torsdag den 24. juni 2021

o

o o

66. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen og medlemsstaternes regeringer og parlamenter.